



Цяплінскі Марцін (Марцін Цяплінскі, Асорыя псеўданім Оззогуа,) (каля 1802/1810 г.)

Паэт, празаік, фалькларыст. Нарадзіўся ў маёнтку Крупава або Цешэйкава. Выпускнік Варшаўскага кадэцкага корпуса. За ўдзел у паўстанні 1830-1831 гг. быў сасланы на Каўказ (1831-1833 гг.), пасля цяжкага ранення адпраўлены дадому.

Выдаваўся на польскай мове з 1837 года. Публікаваў свае рамантычныя вершы і пераклады ў Віленскім альманаху “Бірута”, “Атэнеум”, “Wizerunki i roztrząsania naukowe” (“Навуковыя агляды і разважанні”. У томе альманаха “Бірута” за 1837 г. уключаны пераклады чэшскіх і ўкраінскіх народных песень, а ў 1838 г. – “Сербская балада” і балада “Украінская”. У сярэдзіне 40-х гг. М. Асорыя-Цяплінскі ўстанавіў кантакты з літаратурным калектывам, які ўвайшоў у гісторыю літаратуры як “Варшаўская багема” (“*cygamenja warszawska*”).

Выдадзены альманах “Снопек Надвішланскі” (1844 г.), які таксама ўтрымлівае яго апавяданне “Кадэт”, а таксама шэраг вершаў, у тым ліку і алегарычнага гучання.

(*Snopiek Nadwiślański*, 1844, 13.Ш) у гэтым выданні было апублікавана апавяданне “Нешта тут сабакамі смердзіць” (на думку літаратуразнаўцаў, ён быў напісаны на аснове жыццёвых гісторый з жыцця шляхты з родных мясцін пісьменніка) (*Athenaeum*, , 1846, № 3).

Збіраў і выкарыстоўваў у сваёй творчасці беларускія легенды, песні, прыказкі і прымаўкі. У яго слоўніку прыказак было сабрана больш за 6000 найменняў на розных дыялектных мовах. У рукапісе засталіся падрыхтаваныя да друку тры томы “Паэзіі” (не знойдзены). Планаваў арганізаваць выданне альманаха “Снопек Надняменскі” “*Snopiek Nadniemeński*”.

Памёр 3 жніўня 1847г.

Бібліяграфія

1. **Вядомыя постаці Зэльвеншчыны:** буклет / Склад. Н. У. Сончык. — Зэльвенская цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма, 2008. — 10 с.
2. **Зэльвенскія карані** // Чыгрын, С. Краязнаўчымі сцэжкамi Зэльвеншчыны: артыкулы, гутаркі / Сяргей Чыгрын. — Мінск: Кнігазбор, 2013. — С. 29—33.
3. **Марцін Асорыя-Цяплінскі** // Хаўстовіч, М. В. Гісторыя беларускай літаратуры 30–40-х гг. XIX ст.: дапаможнік для студэнтаў філалагічных спецыяльнасцей вышэйшых навучальных устаноў / Мікола Хаўстовіч. — Мінск: БДУ, 2001. — С. 52—54.
4. **Марцін Цяплінскі** // Беларуская энцыклапедыя: У 18 т. Т. 17. Хвінявічы – Шчыткі / Рэдкал.: Г. П. Пашкоў і інш. – Мінск: БелЭн, 2003. – С. 195.
5. **Марцін Цяплінскі** // Беларускі фальклор: энцыклапедыя: У 2 т. Т. 2: Лабараторыя традыцыйнага мастацтва — “Яшчур” / Рэдкал.: Г. П. Пашкоў і інш. — Мінск: БелЭн, 2006. — С. 727.
6. **ПРОЗА 30-40 гг. XIX ст. (Ігнат Ходзька, Марцін Асорыя-Цяплінскі, Пляцід Янкоўскі)** [Электронны рэсурс]. - Рэжым доступу: <http://khblit.narod.ru/arhiu/seminar/proza30.htm>. - Дата звароту: 30.11.2022.
7. **Цяплінскі Марцін Асорыя** // “Знакамітыя людзі Зэльвеншчыны – юбіляры 2020 года”: інфармацыйна-краязнаўчы буклет. Выпуск 3 / ДУК “Зэльвенская раённая бібліятэка”; склад. С. В. Гецман. — Зэльва. — 2020. — С. 3—4. — (Серыя: “Краязнаўчы каляндар”).
8. **Цяплінскі Марцін** // Памяць. Зэльвенскі раён: Гісторыка-дакументальныя хронікі гарадоў і раёнаў Беларусі / Рэдкал.: У. С. Богаў, Т. П. Броска, І. І. Васілеўка і інш. ; Уклад. Т. П. Броска ; Маст. Э. Э. Жакевіч. — Мінск: Паліграффармленне, 2003. — С. 424.
9. **Яны жылі і працавалі на Зэльвеншчыне** // Праца. — 2018. — 19 красавіка. — С. 5.